Падіння Сінгапуру в лютому 1942 року

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Малайська кампанія

Японський наступ на Малаю почався 8 грудня 1941 року, коли 25-та армія висадилася на узбережжі півострова. Того ж дня на світанку японські далекі бомбардувальники вперше бомбардували Сінгапур. Через два дні японська авіація наземного базування потопила лінкор *Prince of Wales* і лінійний крейсер *Repulse* — два великі кораблі, від яких залежала оборона колонії на морі.[1] Втрата цих кораблів оголила стратегічне припущення, на якому трималася база в Сінгапурі: що британський флот прибуде вчасно, щоб її захистити.

Кампанія на півострові тривала менше двох місяців. Британські, індійські, австралійські та малайські сили відступали на південь через Малаю й зрештою відійшли дамбою на острів. 8 лютого 1942 року, незадовго до 20:30, японські війська почали переправу через Джохорську протоку. Генерал-

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

лейтенант Артур Персівал (Arthur Percival) командував на острові приблизно 85 000 військових союзників, тоді як його супротивник, генерал-лейтенант Томоюкі Ямасіта (Tomoyuki Yamashita), просунувся півостровом із приблизно 30 000 вояків.[2] Проте японці панували в повітрі та утримували ініціативу впродовж усього тижня боїв на острові, що настав далі.

Капітуляція на заводі Ford

До 15 лютого близько мільйона цивільних мешканців скупчилися в районі, який ще утримували союзники, — приблизно на одному відсотку площі острова. Незадовго до падіння японці захопили завод Ford на Аппер-Букіт-Тімах-роуд і розмістили там свій військовий штаб. Саме там Персівал зустрівся з Ямасітою, щоб обговорити умови капітуляції, і 15 лютого 1942 року підписав документ у залі засідань заводу. Прийнято вважати, що Сінгапур упав о 18:20. Близько 80 000 британських, індійських, австралійських і місцевих військових потрапили в полон, крім 50 000 узятих у полон у Малаї. Черчилль назвав це найгіршою катастрофою в британській військовій історії.[3]

Для купців і банкірів колонії капітуляція означала крах порядку, на якому з 1819 року тримався їхній бізнес. Вільний порт спирався на британську морську міць, британські суди та валюту, забезпечену резервами у стерлінгах у Лондоні. До вечора капітуляції жодної з цих гарантій не стало. Розділ B.I описав правову інфраструктуру коронної колонії, чия Законодавча рада, Верховний суд і ордонанси давали купцям цінну для них передбачуваність. У лютому 1942 року ця

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

інфраструктура в одну мить перестала діяти. Коли суди припинили роботу, японці створили Військовий суд для застосування воєнного права.[4]

Сьонан-то: нова назва і новий порядок

Японці перейменували острів на Сьонан-то, офіційно — острів Сьонан, що означає «Світло Півдня».[5] Ця назва виражала місце Сінгапуру у Великій східноазійській сфері спільного процвітання, в якій Японія подавала себе визволителькою Азії від західного колоніалізму. На практиці Сьонан став військовим і логістичним центром південної імперії Японії. Його гавань, військово-морська база та аеродроми служили воєнним зусиллям, а від населення очікували, що воно підтримуватиме окупаційну владу працею, продовольством і грошима.

Новий порядок сягнув і правосуддя. Після того як Прокламація від 27 травня 1942 року знову відкрила суди, через два дні запрацював Верховний суд Сьонану, або *Syonan Koto-Hoin*. Апеляційний суд створили на папері, але він жодного разу не засідав. Тогочасне дослідження правових проблем окупації зазначало, що японці загалом поважали чинне до них внутрішнє право, проте у кримінальному правосудді вийшли далеко за допустимі межі. Те саме дослідження вважало найреволюційнішою зміною, яку запровадила окупаційна влада, проголошення японської валюти єдиною валютою.[6]

Примітки

1. Wikipedia, “Fall of Singapore” (дата звернення: листопад 2026 р.): японська 25-та армія вторглася в Малаю шляхом морського десанту 8 грудня 1941 р.; “Singapore was bombed for the first time by

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

long-range Japanese aircraft" на світанку 8 грудня 1941 р. Wikipedia, "Fall of Singapore" (дата звернення: листопад 2026 р.): *Prince of Wales* і *Repulse* потопила японська авіація наземного базування 10 грудня 1941 р. ↩

2. Wikipedia, "Fall of Singapore" (дата звернення: листопад 2026 р.): японські війська почали переправу через Джохорську протоку незадовго до 20:30 8 лютого 1942 р. Wikipedia, "Fall of Singapore" (дата звернення: листопад 2026 р.): Percival "commanded 85,000 Allied troops at Singapore"; Yamashita "had advanced with approximately 30,000 men down the Malayan Peninsula". ↩

3. Wikipedia, "Fall of Singapore" (дата звернення: листопад 2026 р.): до 15 лютого близько мільйона цивільних скупчилися в районі, що залишався під контролем союзників і становив 1 % острова. Roots.gov.sg (National Heritage Board), "Former Ford Factory" (дата звернення: листопад 2026 р.): японці "seized Ford Factory and made it the Japanese military's headquarters"; "Singapore's fate was sealed on 15 February 1942"; Percival зустрівся з Yamashita на заводі і "signed the document in the factory's boardroom". Wikipedia, "Japanese occupation of Singapore" (дата звернення: листопад 2026 р.): Сінгапур упав 15 лютого 1942 р. о 18:20 за місцевим часом. Wikipedia, "Fall of Singapore" (дата звернення: листопад 2026 р.): близько 80 000 британських, індійських, австралійських і місцевих військових потрапили в полон, долучившись до 50 000 узятих у полон у Малаї; Churchill назвав це "the worst disaster in British military history". ↩

4. Supreme Court of Singapore, "History of the Courts", judiciary.gov.sg (дата звернення: листопад 2026 р.): "The courts ceased to function when the Japanese invaded Singapore in 1942. The Japanese established a Military Court of Justice to administer military law." ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

5. Wikipedia, “Japanese occupation of Singapore” (дата звернення: листопад 2026 р.): японці перейменували Сінгапур на Shonan, офіційно Shonan Island (Shōnan-tō); Roots.gov.sg, “Japanese magazine, *Syonan Gaho* Vol. 1 No. 4” (дата звернення: листопад 2026 р.): “Syonan, meaning ‘Light of the South’, was given to Singapore during the Japanese Occupation.” ↩

6. Supreme Court of Singapore, “History of the Courts”, judiciary.gov.sg (дата звернення: листопад 2026 р.): “In a Proclamation dated 27 May 1942, the courts were re-opened. The Syonan Supreme Court or ‘Syonan Koto-Hoin’ opened on 29 May 1942. A court of appeal was also created, but it never sat.” Hla Aung, рецензія на S. K. Das, *Japanese Occupation and Ex Post Facto Legislation in Malaya* (Singapore, Malayan Law Journal, 1960), *University of Malaya Law Review*, т. 2, № 2, грудень 1960 р., 352–355, с. 352: у Малаї “no revolutionary changes were made in the pre-existing municipal law”, але в кримінальному правосудді “the occupation authorities went far beyond the permissible limit”; “Perhaps the most revolutionary change … was the declaration of the Japanese currency as the sole currency”. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.